



5 PONTBAN:

**AZ OROSZ ENERGIÁRÓL VALÓ LEVÁLÁS
EGYENLŐ A REZSICSÖKKENTÉS VÉGÉVEL**



ALAPJOGOKÉRT
KÖZPONT

5 PONTBAN: AZ OROSZ ENERGIÁRÓL VALÓ LEVÁLÁS EGYENLŐ A REZSICSÖKKENTÉS VÉGÉVEL

Ha Brüsszel tervei szerint Magyarország teljes egészében leválna az orosz gázzól, az a rezsiköltségek drasztikus emelkedését, a rezsicsökkentés végét jelentené – derül ki az Alapjogokért Központ energiapolitikai gyorsjelentéséből. A Központ 5 pontban gyűjtötte össze a REPowerEU rendelet árfelhajtó hatásait:

- (1) Magyarország számára a jelenleg vezetéken érkező orosz gáz alternatívája a cseppfolyósított gáz (LNG) behozatala lenne, melynek azonban szállítási költsége hétényolcszorosa is lehet a vezetékeshez képest. Ez önmagában 30-40%-kal növeli a beszerzési árat, és annál nyilván jóval nagyobb mértékben a fogyasztói rezsiköltségeket;
- (2) Elesnénk a hosszú távú orosz energiabeszerzést kompenzáló kedvezményes árazástól;
- (3) Elveszítenénk az abból származó árcsökkentő tárgyalási pozíciónkat, hogy Magyarország több forrásból, több útvonalon szerez be földgázt;
- (4) Elveszítenénk a nagy mennyiségű, magyar vezetékeken áthaladó orosz gázforgalomból származó bevételt;
- (5) Elveszítenénk a diverzifikált energiaportfólióra alapozott külkereskedelmi pozíciónkat, ami szintén bevételcsökkenéssel járna.

A rendeletet ráadásul Brüsszel az uniós alapszerződésekkel szembemenve és jogellenesen fogadta el, mert a) az energiamix összeállítása tagállami hatáskör, b) a tiltás egyértelműen nem kereskedelempolitikai, hanem szankciós lépés, amihez egyhangúság kellett volna a Tanácsban, c) nyilvánvalóan sérti az olyan hosszútávú földgáz-kereskedelmi szerződéseket, mint az orosz-magyar is, melynek kapcsán az orosz fél kártérítési igénnyel is felléphet majd. A magyar kormány tehát megfelelő jogalappal fordul az ügyben az Európai Unió Bíróságához, az azonban beszédes, hogy a döntést nem csak Ukrajna, de a Tisza is támogatja. Szakértők az elmúlt napokban többször nyilatkoztak arról, hogy az orosz gázzól való teljes leválás – tehát lényegében a szerintük „humbug” rezsicsökkentés kivezetése – üdvözlendő lépés.

A döntés hatásainak felszámolására a jogi úton kívül több politikai irány is beazonosítható: az egyik az ukrajnai béke mihamarabbi elérése – mely nyilván okafogyottá tenné vagy minimalizálná a hasonló lépéseket –, azonban ez a brüsszeli elit folyamatos ellenakcióiba ütközik. A másik lényegében társadalmi: a szuverén energiapolitikai döntéshozatal fenntartása, az eddigiek alapján ugyanis joggal vélelmezhető, hogy a fenti vagy ahhoz hasonló brüsszeli „kérésekre” a Tisza nem tudna nemet mondani.

Az orosz földgázzal történő leválás veszélyezteti, illetve megszünteti a rezsicsökkentés fenntartásának lehetőségét, mivel jelentős árfelhajtó hatása lenne a magyarországi gázbeszerzésre. A rezsicsökkentés fenntartásának alapvető felétele az orosz földgáz megfizethető és olcsó beszerzésének lehetősége, amit a 2021-ben 15 évre kötött hosszú távú orosz-magyar földgázsz szerződés biztosít. Mindenképpen ki kell emelni, hogy a beszerzés költsége nem egyenlő kizárólag az áru, azaz a földgáz piaci árával, mivel azt meghatározza annak szállítási költségei, a beszerző diverzifikált energetikai helyzete, valamint az a forgalmi bevételi lehetőség, amit az orosz gáz magyarországi vezetéken történő forgalmazása tesz lehetővé.

Ebből következik, hogy a globalista, Tisza Párthoz húzó közgazdászok csúsztatnak, amikor azt mondják, hogy a földgázt nem olcsóbban szerezzük be az oroszoktól, mert szerintük ugyanazt az árat alkalmazzák. Éppen ellenkezőleg:

1. Mivel nem a magyar kormány, hanem az orosz fél ragaszkodik a titoktartáshoz, így valószínűsítenünk tudjuk, hogy az orosz fél a földgáz ára vonatkozásában – egyezően a következetes kereskedelmi gyakorlattal – a hosszú távú vásárlást egyfajta diszkonttal kompenzálja annak ellenére, hogy a képletben ugyanazt a holland tőzsdei árat alkalmazza kiindulásként. Vagyis az energiahordozó is valószínűleg diszkontárú, és ha ezt elveszítjük, akkor nemcsak a diszkontnak inthetünk búcsút, hanem a tőzsdei ár is hirtelen magasabb lenne, hiszen újabb kínálati forrás (Török Áramlat) elvesztése felfelé hajtja a tőzsdei árat: így „x” elvesztése helyett „x+z”-t kellene egyből fizetni csak az áruért.
2. Amit biztosan tudunk, hogy az orosz fél a magyar határig ingyenesen szállítja le a gázt. Hiába hivatkoznak a kormánnyal kritikus kommentátorok arra, hogy ez a szállítási díj legfeljebb 5 százalékos mértékű lehet, a beszerzési árhatás kiszámításához az alternatíva költséget kell figyelembe venni (ezt ők is tudják, csak csúsztatnak), vagyis azt, hogy ugyanezen a szinten, ugyanilyen mennyiségben, ha nem az oroszoktól vezetéken, hanem egyéb útvonalon másoktól LNG formájában kéne a gázt beszerezni. Az LNG szállítása sokkal költségesebb (kitermelés, szállítás a terminálba, cseppfolyósítás, hajón történő elszállítás, visszagázosítás, majd eljuttatás, illetve a kockázat, hogy a tengeri szállítmány megérkezik-e megfelelően), és a vezetékes gáz szállításának akár 7-8 szoros költsége is lehet, vagyis egyből 30-40 százalékkal növeli a beszerzési árat.
3. Az orosz gázzal való leválással elvesztenénk a jelenlegi diverzifikált pozíciókat, hiszen most azért tudunk jól tárgyalni, mert sok forrásból, sok útvonalon szerzünk be földgázt. Ha ezt feladjuk, akkor növeljük a függőségünket, így rosszabb ártárgyalási pozícióba kerülünk a beszállítókkal szemben. Ennek is komoly árfelhajtó hatása van.

4. A jelenlegi orosz vezetékes gáz lehetővé teszi, hogy a régiós energiaellátást is biztosítsuk régiós elosztó központként úgy, hogy Magyarországnak ebből sem mennyiségi, sem árazási hátránya nincs: ukrán lekapcsolás után mi látjuk el Szlovákiát, Szerbiát jelentős mennyiségű gázzal, és ha tetszik nekik, ha nem, magukat az ukránokat is. Ez egyben azt is jelenti, hogy a magyarországi vezetékeken jelentős gázforgalom van (az orosz szerződés alapján legalább 4,5 milliárd köbméter évente, de a forgalom tavaly elérhette akár a 7,5-8 milliárd köbmétert is az egyéb kereskedelmi viszonyok miatt), és ez forgalmi bevételt jelent. Az orosz leválással ezt is elveszítenénk, jelentős rezsicsökkentésre fordítható bevételtől esnénk el.
5. Elveszítenénk az erre a portfólióra alapozott kereskedelmi pozícióinkat, vagyis külföldi kereskedelmi bevételünk csökkenne, így a hazai rezsicsökkentésre fordítható bevétel is kevesebb lenne.

Összefoglalva: Az orosz gázzal való leválás önmagában okozna egy 40 százalékos is jelentősen meghaladó, egyből bekövetkező beszerzési költségnövekedést, a bevételek elmaradása pedig csökkentené a rezsicsökkentés fenntartásának fedezetét, ezért igaz az az állítás, hogy a rezsicsökkentés fenntartásának egyik alapvető feltétele az orosz vezetékes földgáz.

Ez az, amitől Brüsszel jogellenesen meg akar fosztani Magyarországot, ami teljes mértékben indokoltá teszi, hogy hazánk bírósági úton támadja meg az erről szóló, január 26-án hozott REPowerEU-döntést. Brüsszel háromszorosan szegi meg a vonatkozó jogszabályokat:

1. Ellene megy az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek, amely az energiamix meghatározását tagállami hatáskörbe utalja.
2. A tiltás nem kereskedelempolitikai, hanem szankciós lépés, amihez egyhangúság kellett volna, ehelyett a jogszabályok kifacsarásával minősített többséggel hozták meg.
3. Sérti a hosszú távú földgáz-kereskedelmi szerződés rendelkezéseit, így adott esetben az orosz fél még kártérítést is igényelhetne.

Magyarország elemi érdeke, hogy Brüsszel rezsicsökkentést ellehetetlenítő döntése ellen jogi úton fellépjen, illetve, hogy a szomszédunkban dúló háború minél hamarabb véget érjen, hiszen így a brüsszeli törekvés politikai értelemben is okafogyottá válna.